

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โรคเอดส์ได้ชื่อว่าเป็นมหันตภัยแห่งศตวรรษที่ 20 เนื่องจากเป็นโรคติดต่ออันตรายร้ายแรงที่กำลังแพร่ระบาดไปทั่วโลก และทำให้ประชากรของโลกต้องเจ็บป่วยและสูญเสียชีวิตมากมาย อัตราตายสูงถึงร้อยละ 40-60 (รายงานการเฝ้าระวังโรคประจำสัปดาห์, 1985) และเป็นโรคที่ไม่มีวิธีรักษาให้หายได้ ตลอดจนยังไม่มีวัคซีนป้องกันโรคเอดส์ คาดว่าโรคเอดส์จะแพร่กระจายไปทั่วโลก เนื่องจากพฤติกรรมเสี่ยงดังต่อไปนี้คือ การสำล่อนทางเพศ การรักร่วมเพศ การเสพยาเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้น (กระทรวงสาธารณสุข, 2533)

ประเทศไทยเริ่มมีรายงานโรคเอดส์เมื่อปี พ.ศ. 2527 จนถึงวันที่ 15 เมษายน 2534 พบผู้ป่วยโรคเอดส์ทั้งสิ้น 29,100 ราย เป็นชายร้อยละ 76.90 หญิงร้อยละ 23.10 ค่ายสัดส่วนชายต่อหญิงเฉลี่ย 7.7 : 2.3 แสดงให้เห็นว่าโรคเอดส์พบในเพศชายมากกว่าเพศหญิง ในจำนวนผู้ป่วยโรคเอดส์ทั้งหมดแยกออกเป็นผู้ป่วยโรคเอดส์ 106 ราย เป็นชายร้อยละ 88.70 หญิงร้อยละ 11.30 ผู้มีอาการสัมพันธ์กับเอดส์ 278 ราย เป็นชายร้อยละ 83.80 หญิงร้อยละ 16.20 ผู้ติดเชื้อเอดส์โดยไม่มีอาการ 28,716 ราย เป็นชายร้อยละ 76.80 หญิงร้อยละ 23.20 การติดเชื้อเอดส์ส่วนมากพบว่ามีปัจจัยเสี่ยงจากอาชีพเสพยาเสพติดเข้าเส้นร้อยละ 55.90 รองลงมาคือ ติดต่อกับเพศสัมพันธ์ร้อยละ 34.30 (กระทรวงสาธารณสุข, 2534) คาดว่าประเทศไทยมีผู้ติดเชื้อเอดส์ทั้งหมดประมาณ 60,000 คน แต่องค์การอนามัยโลกคาดคะเนประมาณ 100,000 คน และพบว่าขณะนี้มากกว่า 30 อาชีพในประเทศไทยได้รับเชื้อเอดส์ ฉะนั้นกลุ่มเสี่ยงสูงมีอยู่ทั่วไปจากัดเฉพาะในโสเภณี ผู้ติดยาเสพติดและเกย์เท่านั้น พฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์จึงสำคัญมากที่จะต้องได้รับความสนใจและดำเนินการป้องกันไม่ให้ผู้ติดเชื้อเอดส์เพิ่มมากขึ้นอีกต่อไป จากการศึกษาพบว่า กรรมกรและผู้ขายแรงงานติดเชื้อเอดส์มากเป็นอันดับ 1 คือร้อยละ 30.3 นิสิตนักศึกษาร้อยละ 1 ซึ่ง

มีแนวโน้มมากขึ้นกว่าเดิม 1.6 เท่า (เทนม เมืองแมน, 2533) สอดคล้องกับสถิติจากกอง
โรคเอดส์ กระทรวงสาธารณสุข (2534) ที่พบว่า นักศึกษาคิดเชื้อเอดส์ ร้อยละ 1.09

เทนม เมืองแมน (2533) กล่าวว่า กลุ่มอายุที่คิดเชื้อโรคเอดส์มากที่สุดคือกลุ่ม
อายุ 15-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 91 สอดคล้องกับเดวิด (David, 1987) ที่พบว่าร้อยละ 90
ผู้ป่วยโรคเอดส์มีอายุอยู่ระหว่าง 20-49 ปี เนื่องจากระยะฟักตัวนาน 3-5 ปี หรือนานกว่านั้น
จึงพอสรุปได้ว่า จำนวนผู้ป่วยโรคเอดส์ที่ข้าง เข้าสู่ผู้พบติดเชื้อไวรัสเอดส์มาตั้งแต่เป็นวัยรุ่น

วัยรุ่นเป็นวัยที่มีพัฒนาการอย่างมากและรวดเร็วทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และ
การปรับตัวต่อสังคม เป็นวัยที่อยากรู้อยากลอง อยากแสดงออก เพื่อเป็นที่ยอมรับของ
กลุ่มคนในสังคม มีแรงขับทางเพศสูง จากการศึกษาของ สันหัด เสริมศรีและสิบลักษณ์ ไชยพรรค
เรื่อง "ความสัมพันธ์ทางเพศของวัยรุ่นในเขตเมืองส่วนภูมิภาค" พบว่าวัยรุ่นเขตเมืองส่วน
ภูมิภาคมีประสบการณ์ทางเพศสัมพันธ์ร้อยละ 39 (2530 อ้างถึงใน วัฒนา เต่าทอง,
2532) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ จุฑามาศ นุชนารถ และคณะ ที่พบว่านักเรียนวัยรุ่น
ในจังหวัดสุพรรณบุรีร้อยละ 23.3 ของกลุ่มตัวอย่างที่หาการศึกษาเคยมีประสบการณ์ทางเพศ
โดยเพศชายร้อยละ 40.6 เพศหญิงร้อยละ 6.6 และพบว่า นักเรียนชายส่วนใหญ่มิใช่เพศสัมพันธ์
กับโสเภณีร้อยละ 43.1 และกับคนรักร้อยละ 23.3 ส่วนนักเรียนหญิงมีเพศสัมพันธ์กับคนรัก
ร้อยละ 89.3 และกับคนอื่นร้อยละ 10.7 (2530 อ้างถึงใน วัฒนา เต่าทอง, 2532) และ
แนวโน้มปัจจุบันวัยรุ่นมีพฤติกรรมทางเพศสูง จากการศึกษาเรื่อง "ปัจจัยส่งเสริมพฤติกรรมทาง
เพศที่มีผลต่อการเป็นกามโรคของเด็กชายวัยรุ่น อําเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่" พบว่า เด็ก
ชายวัยรุ่นที่เคยมีความสัมพันธ์ทางเพศพบว่า ไปได้เที่ยวโสเภณีและคนที่สาละนทางเพศร้อยละ
80.95 และจำนวนที่สาละนทางเพศได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นกามโรคร้อยละ 16.33 ประมาณ
3 ใน 4 เคยเสพยาสิ่งเสพยาติคาให้โทษ (ชลอศรี แดงเปี่ยม และประยงค์ ลิมตระกูล, 2528)
พฤติกรรมที่อาจนำไปสู่การติดเชื้อเอดส์คือ การไ้ช้ยาเสพติคค้วยวิธีฉีดเข้าเส้นเลือดคานและสาเหตุ
ของการติคคาเสพติคานวัยรุ่นคือ การอยากทดลองมากที่สุดซึ่งเพื่อนนับว่าเป็นผู้ที่ชักชวนให้ติคคา
เสพติคคมากกว่าสาเหตุอื่น (นีออน กลิ่นรัตน์, 2524)

โรคเอดส์เป็นปัญหาของมวลมนุษย์ มีข้อเสนอแนะปัญหาสาธารณสุขเท่านั้นแต่ส่งผลกระทบต่อ
 านวงกว้างทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ศิลธรรม และการเมืองระหว่างประเทศ และผลกระทบนั้น
 มีทั้งระดับ บุคคล ชุมชน ครอบครัว ประเทศชาติ ภูมิภาคและของโลก ดังนั้นทางเดียวที่จะหยุด
 ยั้งโรคนี้ได้คือ "การป้องกัน" มีข้อเสนอแนะ "การรักษาแต่เพียงอย่างเดียว" ซึ่งวิธีที่ป้องกันที่ดีที่สุดคือ
 การให้สุศึกษาและประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารความรู้โรคเอดส์ เพื่อให้ประชาชนและผู้ที่มี
 เสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคเอดส์มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเพื่อป้องกันโรค และการแพร่โรคที่ถูก
 ต้องสอดคล้องกับ "ประกาศลอนดอนป้องกันโรคเอดส์" ซึ่งประกาศในการประชุมสุดยอดรัฐมนตรี
 สาธารณสุขทั่วโลกที่กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ เมื่อเดือนมกราคม 2531 ในข้อที่ 4 ความว่า
 " มาตรการเดียวที่สำคัญที่สุดของโครงการเกี่ยวกับโรคเอดส์ในระดับชาติคือ การให้ข้อมูล
 ข่าวสารและการศึกษาแก่ประชาชนในอันที่จะ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคเอดส์
 ในระดับชาติ ทั้งนี้บุคคล สื่อมวลชน และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องควรจะได้มีบทบาทสำคัญใน
 การป้องกันการระบาดของโรคนี้อย่างทั่วถึง" (กระทรวงสาธารณสุข, 2533) นอกจากนี้ยังสอดคล้อง
 กับคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี อานันท์ ปันยารชุน นายกรัฐมนตรี แถลงต่อสภานิติบัญญัติ
 แห่งชาติวันพฤหัสบดีที่ 4 เมษายน 2534 ด้านสังคมข้อ 7 ความว่า "เร่งรัดควบคุมป้องกัน
 โรคติดต่อโดยเฉพาะโรคเอดส์ให้ได้ผลและร่วมมือกับภาคเอกชนและองค์กรสาธารณสุขประชาชนใน
 การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนตระหนักในภัยของโรค และเกิดจิตสำนึกว่าเป็นหน้าที่ของทุกคน ที่
 จะต้องร่วมกันป้องกันและแก้ไขปัญหานี้" ในการที่จะ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์
 มีหลายวิธีและกระบวนการทางสุศึกษาเป็นวิธีที่วิธีหนึ่ง เพราะว่าทางสุศึกษา คือ กระบวนการ
 ก่อให้เกิดประสบการณ์ซึ่ง เป็นผลทำให้บุคคลหรือชุมชนได้รับความรู้ มีทัศนคติและการปฏิบัติที่ดี เกี่ยว
 กับสุขภาพ(Dr. Thomas D.Wood อ้างถึงใน สุชาติ วัฒนประยูร, 2524) ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า
 การสุศึกษาคือ กระบวนการที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพ กล่าวคือ การให้
 บุคคลมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง มีทัศนคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ จึงจะนำไปสู่การ
 ปฏิบัติที่ดี และในการดำเนินการให้สุศึกษาในการป้องกันโรคเอดส์กับกลุ่มนักเรียน นักศึกษา ซึ่ง
 เป็นกลุ่มเป้าหมายที่สำคัญกลุ่มหนึ่ง จำเป็นที่นักศึกษาต้องมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับ
 โรคเอดส์จึงจะนำไปสู่การปฏิบัติที่ถูกต้องในการป้องกันโรคเอดส์ทั้งต่อตนเองในการ เปลี่ยนแปลง
 พฤติกรรมที่อาจมีแนวโน้มจะ เบี่ยงเบนไปจากพฤติกรรมปกติ หรือพฤติกรรมที่จะนำไปสู่การเสี่ยงต่อ

การคิด เชื้อเอคส์ในอนาคต เช่น พฤติกรรมรักร่วมเพศ พฤติกรรมติดยาเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้น เป็นต้น และในขณะที่ศึกษากันก็สามารถถ่ายทอดความรู้ที่ตนได้ไปยังบุคคลอื่นได้ด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในสถาบัน เทคนิโวลีราชมงคลอยู่ในวัยเจริญพันธุ์และอยู่ในช่วงอายุ 15-25 ปี จึงเป็นกลุ่มที่อาจจะเสี่ยงต่อการคิด เชื้อเอคส์ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของมิลสไตน์ (Millstein, 1989) ที่พบว่าวัยรุ่นที่มีภาวะเสี่ยงสูงต่อการคิด เชื้อโรคเอคส์คือพวกรักร่วมเพศ ผู้ติดยาเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้น เลือด บุคคลที่ล่าสอนทางเพศ บุคคลที่เมาใช้ถุงยางอนามัย และเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์อื่น ๆ ที่อาจนำไปสู่การคิด เชื้อเอคส์ ซึ่งสอดคล้องกับสถิติของกองกามโรคปี 2532 ที่พบว่ากลุ่มอายุที่มีอัตราป่วยกามโรคสูงสุดได้แก่ กลุ่มอายุ 15-29 ปี ซึ่งมีอัตราป่วยถึงร้อยละ 81.52 ซึ่งจัดอยู่ในช่วงวัยเจริญพันธุ์ และโรคเอคส์เป็นโรคติดต่ออันตรายร้ายแรงที่ติดต่อกันทางเพศสัมพันธ์ ดังนั้น นักศึกษาซึ่งอยู่ในช่วงวัยเจริญพันธุ์น่าจะมีโอกาสเสี่ยงต่อการคิด เชื้อเอคส์สูง

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาโรคเอคส์ โดยเฉพาะการคิด เชื้อเอคส์ในวัยเจริญพันธุ์ และการดำเนินการป้องกันโรคเอคส์โดยใช้กระบวนการทางสุขศึกษา เพื่อให้มีพฤติกรรมสุขภาพที่ถูกต้อง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติ เกี่ยวกับโรคเอคส์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในสถาบัน เทคนิโวลีราชมงคล ซึ่งคาดว่าผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ในการดำเนินงานสุขศึกษาและประชาสัมพันธ์ในการป้องกันโรคเอคส์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษา ความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติ เกี่ยวกับโรคเอคส์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในสถาบัน เทคนิโวลีราชมงคล
2. เพื่อเปรียบเทียบความรู้ และทัศนคติ เกี่ยวกับโรคเอคส์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในสถาบัน เทคนิโวลีราชมงคล ตามตัวแปรเพศ

สมมติฐานในการวิจัย

นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงมีความรู้ และทัศนคติเกี่ยวกับโรคเอดส์ไม่แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2533 ทั่วประเทศ โดยการสุ่มตัวอย่างมาหาทำการศึกษาคั้งนี้จำนวน 450 คน
2. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับโรคเอดส์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลเท่านั้น
3. การวิจัยครั้งนี้มุ่งเปรียบเทียบความรู้ และทัศนคติเกี่ยวกับโรคเอดส์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ตามตัวแปรเพศ
4. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา
 - 4.1 ตัวแปรอิสระ คือ เพศ
 - 4.2 ตัวแปรตาม คือ ความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับโรคเอดส์

ข้อคกลงเบื้องต้น

1. การศึกษา ความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับโรคเอดส์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลครั้งนี้ ศึกษาจากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง
2. ผู้วิจัยถือว่าข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล เป็นข้อมูลที่ตอบด้วยความจริงใจ และผู้ตอบทุกคนแสดงความรู้อันลึกซึ้งเป็นของตนเอง และคำตอบเป็นข้อมูลที่เชื่อถือได้

ความจำกัดของการวิจัย

1. ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพียงอย่างเดียว
2. ผู้วิจัยไม่อาจหาการเก็บรวบรวมข้อมูลจากตัวอย่างประชากรทั้งหมดในเวลา

ศึกษากันได้

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ความรู้ หมายถึง ความสามารถในการคิด เข้าใจ นำไปประยุกต์ใช้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่าในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ หมายถึง ความสามารถในการคิด เข้าใจ นำไปประยุกต์ใช้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่าในเรื่องเกี่ยวกับโรคเอดส์โดยครอบคลุมเนื้อหาทั้งนี้คือ ความเป็นมาและความหมาย สาเหตุของโรค การระบาด การติดต่อ บุคคลที่เสี่ยงต่อโรค อาการและอาการแสดง การรักษา และการป้องกันโรคเอดส์ โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึก ความเชื่อ ความคิดเห็น หรือท่าทีของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด

ทัศนคติเกี่ยวกับโรคเอดส์ หมายถึง ความรู้สึก ความเชื่อ ความคิดเห็นหรือท่าทีของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงที่มีต่อโรคเอดส์ ทั้งในด้านบวกและด้านลบในด้านเรื่องทั่วไปเกี่ยวกับโรคเอดส์ การติดต่อของโรคเอดส์ การรักษาโรคเอดส์ การป้องกันโรคเอดส์ โดยพิจารณาได้จากคะแนนรวมของแบบวัดทัศนคติที่มีผู้วิจัยสร้างขึ้น

การปฏิบัติเกี่ยวกับโรคเอดส์ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกทุกอย่างของนักศึกษาโดยแสดงออกในรูปแบบการกระทำที่เกี่ยวกับเรื่องโรคเอดส์ ซึ่งมีผลต่อโอกาสที่จะทำให้เกิดเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคเอดส์ได้ ซึ่งได้แก่การกระทำดังต่อไปนี้ คือ

- การเสพยาเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้นโลหิตใช้เข็มฉีดยาร่วมกัน
- การสำส่อนทางเพศ การรักร่วมเพศ การใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์

- การถ่ายเลือด
- การใช้ของร่วมกัน เช่น เข็มฉีดยา ที่ตัดเล็บ
- การเจาะรูร่วมกัน
- การสักผิวหนัง
- การฝังเข็มรักษาใช้เครื่องมือร่วมกับบุคคลอื่น

โรคเอดส์ หมายถึง กลุ่มอาการของโรคที่เกิดจากภูมิคุ้มกันในร่างกายเสื่อมหรือบกพร่องเกิดจากเชื้อไวรัส Human Immunodeficiency Virus (HIV) ซึ่งสามารถติดต่อได้โดยทางเพศสัมพันธ์และทางเลือด และเป็นโรคติดต่ออันตรายที่ในปัจจุบันยังไม่มียารักษาโรคให้หายขาดได้

นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2533 ที่เปิดสอนในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล หมายถึง สถาบันการศึกษาและวิจัย สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ให้การศึกษาด้านวิชาชีพ ทั้งระดับต่ำกว่าปริญญา ระดับปริญญาตรีและระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง หากการวิจัยส่งเสริมการศึกษาด้านวิชาชีพ และให้บริการทางวิชาการแก่สังคม